

Shrnutí

Tato práce vysvětluje některé z problémů trestního práva a trestního soudnictví nad mládeží. Problémy jsou způsobeny tím, že dětství a dospívání jsou specifické etapy lidského života a svými projevy se velmi liší od dospělosti. K nejvýznamnějším odlišnostem dospívajících oproti dospělým patří větší ovlivnitelnost, která může přispět ke snazšímu sklouznutí na šikmou plochu. Protože v obecném trestním právu nenajdeme pravidla odpovídající zvláštnostem mládeže a bez nich by byla jeho aplikace pro mládež nepřiměřeně přísná, zákonodárce vytvořil úpravu samostatnou, na mládež specializovanou.

Úvodní kapitola je věnována vymezení problémů trestního soudnictví nad mládeží. Jednou z hlavních částí trestního práva, kde je potřebná zvláštní úprava, jsou podmínky odpovědnosti mládeže za spáchané trestné činy – právě kvůli přísnosti obecné úpravy. Druhým problémem je stigmatizace, která bývá důsledkem trestního řízení. Třetí problém se týká rodiny. V případě, že neplní svou výchovnou a výživovací povinnost vůči dětem, je třeba, aby tuto péči zajistil stát. Hlavní otázkou, kterou přitom stát musí řešit, je – do jaké míry je potřeba rodinu respektovat a kdy je již možné do její autonomie zasáhnout a dále, jak citelný může zásah do sféry rodiny v konkrétním případě být. Čtvrtý problém trestního soudnictví nad mládeží je hledání vyvážené reakce společnosti na protiprávní činy dospívajících, tak aby přestali páchat trestnou činnost a aby žili řádný život.

Druhá kapitola ukazuje některé důležité události v historii trestního práva nad mládeží. V této kapitole jsou také vysvětleny dva základní přístupy k trestání mládeže ve své čisté podobě.

Ve třetí kapitole je popsáno dnešní řešení odpovědnosti mládeže podle jednotlivých věkových kategorií a je tu vysvětlena také koncepce podmíněné trestní odpovědnosti mladistvých.

Poslední kapitola srovnává řešení trestních věcí mládeže za první republiky, tj. zejména podle zákona č. 48/1931 Sb. z. a n., o trestním soudnictví nad mládeží a dnes, tj. hlavně podle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže je současná speciální právní úprava pro trestní věci mládeže. Bere v úvahu specifika mládeže, zdůrazňuje výchovnou funkci trestního práva nad mládeží a k realizaci této funkce nabízí širokou škálu opatření a postupů.